

Renáta Šínová, Ondřej Šmíd a kol.:

Manželství Leges, Praha 2014, 336 stran, 450 Kč

Rekodifikace soukromého práva patřila v posledních letech k nejsledovanějším událostem nejen odborníky, ale také laiky. Krátce po účinnosti této rekodifikace má čtenář k dispozici jen málo aktuální odborné literatury, a proto je jistě dobrou zprávou, že přibyla nová publikace věnující se institutu manželství dle úpravy v zák. č. 89/2012 Sb., občanském zákoníku. Potřeba publikace na toto téma jistě souvisí také s významem vlastního institutu manželství, se kterým se v reálném životě setká takřka kdokoli.

I přes fakt, že dle autorů dochází v posledních desetiletích v západní kultuře k postupné devalvaci tohoto institutu a dá se říct snížení jeho vážnosti, pořád je manželství celosvětově užívaný a potřebný institut zejména za účelem založení rodiny. Proto je potřeba monografie, která napomůže v orientaci v právní materii týkající se tohoto institutu a jejího výkladu.

Nakladatelství Leges, s. r. o., vydalo k výše zmíněné nové právní úpravě publikaci zkušených autorů, a to na poli nejen rodinněprávních komentářů a monografií, JUDr. Ondřeje Šmída, Ph.D., a JUDr. Renáty Šínové, Ph.D. Ti působí jak na poli advokacie, tak vyvíjí akademickou činnost v rámci Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Spolu s dalším, neméně zkušeným kolektivem autorů, kteří mají všichni vzhledem k působnosti v oboru k dané problematice věcně velmi blízko, mohla vzniknout publikace, podrobně popisující institut manželství v celé jeho šíři.

Publikace seznamuje čtenáře s nejdůležitějšími změnami v oblasti rodinného práva, konkrétně změnami spojenými s institutem manželství, které přinesl nový občanský zákoník, a to jak v rovině procesní, tak hmotněprávní. Autoři se zabývají a čtenáři přibližují terminologii tohoto institutu. Těžiště výkladu provedeného v prezentované publikaci je přirozeně věnováno hmotněprávní úpravě manželství, ale nalezneme zde i kapitolu o neméně významné procesní úpravě. Publikace pracuje s reprezentativním souborem judikatury, kterou autoři zakomponovali do textu vždy tematicky v dané kapitole. Kniha přináší komplexní informace o institutu manželství, a to nejen ve srovnání s předchozí právní úpravou v zák. č. 94/1963 Sb., o rodině.

Autorům budiž ke cti, že publikaci rozdělili na logicky na sebe navazující tematické okruhy, čímž čtenářům usnadňují orientaci v celé knize. Tato systematika díla je velkou předností zejména z hlediska uživatelského komfortu. V úvodu kniha obsahuje informace o manželství v historických souvislostech, kde nalezneme přehledně zpracovaný vývoj právní úpravy uzavírání manželství v českých zemích od středověku. Zde autoři charakterizují základní zásady kanonického práva, mající vliv na institut manželství tak, jak jej známe dnes. Postupně se pak dostáváme přes obecný zákoník občanský z roku 1811 až k současné právní úpravě manželství.

Další kapitola, věnovaná vzniku manželství, poskytuje přehled všech kroků nezbytných pro vznik manželství. Pozornost je věnována také rozdílům mezi vznikem manželství neplatného a mezi manželstvím zdánlivým. Významnou částí publikace jsou kapitoly věnující se právům a povinnostem manželů, bytostně spojených s institutem manželství. Je to kapitola zaměřená na vztahy mezi manžely, kde nalezneme charakteristiku jednotlivých prvků a základních pojmů manželství, a dále kapitoly zaměřující se na manželské majetkové právo a bydlení manželů. Vzhledem ke stoupajícímu počtu rozvodů manželství v České republice je neméně důležitá také kapitola o zániku manželství. Ve

vztahu k rozvodu kolektiv autorů již publikoval monografii s názvem *Rozvod manželství (Ondřej Šmíd, Renáta Šínová a kol.: Rozvod manželství, Leges, Praha 2013, 336 stran, ISBN 978-80-87576-66-3 – recenzi Jitky Jordánové viz BA č. 10/2014, str. 62-63 – pozn. red.)*.

Protože při aplikaci hmotněprávních norem je nezbytně zapotřebí znalosti procesního práva, je do publikace zařazena i kapitola věnující se řízení ve věcech manželských. Předností této publikace v porovnání s dalšími, zabývajícími se podobnými tématy, je jak kapitola věnující se existenci manželství s mezinárodním prvkem, tak kapitoly komparující hmotněprávní i procesní úpravu manželství na Slovensku.

Celkově tak lze říci, že autoři publikace k jejímu zpracování přistoupili s potřebnou znalostí problémů, které jsou spjaty jak již se samotnou zákonnou úpravou manželství, tak i s navazujícími otázkami postupu podle této úpravy v praxi. Vychází z širokých odborných znalostí i cenných praktických poznatků všech jeho spoluautorů. Publikace je psána jazykem srozumitelným i pro neprávnický, ale zároveň je způsob zpracování monografie velmi erudovaný. Jde o praktickou publikaci vhodnou k rychlé orientaci v problematice, která poskytne užitečnou službu širokému okruhu zájemců.

Autoři nabídli široké veřejnosti pečlivě a komplexně zpracovanou publikaci o manželství, ve které lze nalézt požadovanou informaci v krátkém čase. Srozumitelně vede čtenáře celým institutem manželství od jeho vzniku až po jeho zánik se vším, co k manželství náleží, a vzhledem ke kapitolám komparativním, ještě s něčím navíc. Vzhledem k těmto vlastnostem se nepochybně stane velmi přínosnou publikací pro rozsáhlou skupinu čtenářů, jelikož manželství se týká celé řady lidí.

Kniha by měla být v prodeji ve specializovaných prodejnách právnické literatury a v knihkupectvích elektronických. Je určena pro všechny právní kanceláře, advokáty, nebo studenty zejm. právnických fakult, nicméně přehlednost díla přivábí jistě nejednoho laika.

Mgr. RADKA DEMJANOVÁ, doktorandka PF UP v Olomouci